

Ervaringen met
informele zorg

Ad Rang, docent verpleegkunde ROC Aventus in Apeldoorn

**‘Besteed meer aandacht aan
informele zorg in zorgopleidingen’**

Ad Rang: 'Besteed meer aandacht aan informele zorg in zorgopleidingen'

Leren studenten in zorgopleidingen genoeg over informele zorg? Docent verpleegkunde Ad Rang: 'Mijn ervaring is dat bijvoorbeeld mantelzorg onvoldoende aandacht krijgt in het onderwijs. Terwijl studenten soms zelf met de vraag komen hoe ze om moeten gaan met familie. Mantelzorg en samenspel met vrijwilligers moet in de opleidingen veel meer aan bod komen.'

Studenten krijgen met familie te maken

Ad merkt dat studenten die ook stage lopen vaak te maken krijgen met mantelzorgers. Tijdens intervisies spreekt Ad met zijn studenten over verschillende casussen. 'Een van mijn studenten droeg een casus aan over haar eigen ervaring. Haar cliënt ging met zijn zus een dagje uit. De student had er 's ochtends voor gezorgd dat de cliënt op tijd klaar was. Naar beste weten had ze hem gekleed en gewassen. Toen de zus kwam, viel deze echter op onvriendelijke wijze tegen mijn student uit. Dat het zo niet afgesproken was, dat zijn tanden niet gepoetst waren en dat hij de verkeerde kleding aan had. Mijn student schrok daarvan. Ze vroeg wat er aan de hand was, waarop de zus reageerde door te vragen of ze niks geleerd hadden van de vorige keer, toen het ook al niet goed ging.'

Voordelen van vrijwilligerswerk voor de professional

Als een student begint aan een opleiding verpleegkunde verwacht hij dat hij leert hoe hij met een cliënt om moet gaan. En dan zijn er ook nog de mensen rondom de cliënt. Dat kan lastig zijn voor startende studenten. Zeker binnen de gehandicaptensector kunnen mantelzorgers een grote rol spelen, zij regelen vaak veel voor hun naasten.

Ad heeft tips voor docenten en opleiders: 'Begin in het eerste jaar met de een-op-een relatie tussen verzorgende en cliënt. En besteed in latere jaren aandacht aan het onderwerp mantelzorg. Benoem als docent ook bijvoorbeeld de voordelen van vrijwilligerswerk. Bijvoorbeeld dat vrijwilligers werkzaamheden over kunnen nemen zodat de professional meer tijd heeft voor professionele activiteiten.' Het samenspel met mantelzorgers en vrijwilligers kan je als professional veel opleveren.

Tips

- Laat het thema in alle jaren van de opleiding terugkomen in de lessen en casusbesprekingen
- Nodig een mantelzorger uit om zijn of haar verhaal te vertellen
- Laat studenten zelf over hun eigen ervaringen met informele zorg vertellen
- Laat studenten een dag meelopen met een mantelzorger of informele zorgorganisaties
- Benut de kennisbundel om dit thema met verschillende werkvormen voldoende aandacht te geven in de les

Bekijk de film over de **kennisbundel informele zorg**

Docenten, u kunt hier de kennisbundel downloaden:
www.zorgvoorbeter.nl/kennisbundel-informele-zorg

Mijn ervaring is dat bijvoorbeeld mantelzorg slechts een marginale rol heeft in het onderwijs. Terwijl studenten soms zelf met de vraag komen hoe ze om moeten gaan met familie.

Vrijwillige inzet niet in kwalificatiedossier

Ad Rang geeft les aan studenten van zorgopleidingen op het ROC Aventus in Apeldoorn. 'Kwalificatiedossiers geven aan wat in het onderwijs aan bod moet komen. Daarin is veel aandacht voor zaken als medisch rekenen, maar een onderwerp als vrijwillige inzet komt onvoldoende naar voren. Ik denk dat het daarom een onderschoven kindje is.'

Lessen over mantelzorg

Ad ziet graag meer aandacht voor informele zorg in de lessen. Zo ziet hij een mogelijkheid binnen het ROC om informele zorg als module aan te bieden. Ad Rang: 'Laat leerlingen bijvoorbeeld bedenken met welke naasten ze te maken hebben: zijn er buiten familie ook anderen? En over de relatie tussen professional en mantelzorger: waarom is mantelzorg belangrijk voor jou als zorgmedewerker? Is er over verantwoordelijkheid een scheidslijn te trekken vanuit de instelling? Hoe zou jij daarmee omgaan als professional?'

Driehoek cliënt-mantelzorg- zorgprofessional

'Met de andere studenten hebben we de casus over de cliënt en zijn zus besproken. Zo'n voorbeeld maakt de situatie in de praktijk heel concreet. De studenten kwamen zelf met oplossingen.' Door zich in te leven leren de studenten dat het samenspel in de driehoek cliënt-zorgprofessional-mantelzorg vanzelfsprekend is. Ad: 'Zorgprofessionals hebben altijd te maken met informele zorg, of het nu mantelzorg is of vrijwillige inzet. Daarom is het belangrijk hier in de opleidingen nog meer aandacht aan te besteden.'

Zelf aan de slag met dit onderwerp?

Benut de kennisbundel voor een praktische vertaling in je eigen lessen. De bundel is te downloaden via www.zorgvoorbeter.nl/kennisbundel-informele-zorg

Samen maken we zorg en welzijn beter

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn niet weg te denken uit de zorg. Zij nemen immers een groot deel van de zorg- en ondersteuningstaken voor hun rekening. Daarnaast kennen mantelzorgers hun naaste beter dan wie dan ook. Toch krijgt de samenwerking met deze belangrijke informele zorgverleners niet standaard aandacht in de opleidingen zorg en welzijn. Vilans en Movisie helpen het onderwijs bij dit belangrijke onderwerp door o.a. met de kennisbundel concrete (gratis) bouwstenen te bieden voor meerdere lessen. Hiermee wordt het voor docenten makkelijker om informele zorg te integreren in de opleiding van de toekomstige zorg- en welzijnsprofessional. Met de kennisbundels kunnen docenten in de les praktisch aan de slag. Uiteindelijke doel? Een structurele goede samenwerking tussen professionals, mantelzorgers en vrijwilligers waardoor de zorg en ondersteuning blijvend verbetert en samenwerking vanzelfsprekend wordt. Aan de hand van een serie ervaringsverhalen worden de dagelijkse praktijk en daarmee de ervaringen van betrokken toegelicht.

Meer weten? Neem contact op

Yvonne de Jong
e-mail y.dejong@vilans.nl of
telefoon 06 22810376.

Inge van Steekelenburg
e-mail i.vansteekelenburg@movisie.nl of
telefoon 030-7892216